

SOC

Seksuele delinquenten actief in en stoppen met criminaliteit: recidive, criminele carrières en desistance

DUUR
15/12/2015 - 15/03/2018

BUDGET
415.626 €

PROJECT BESCHRIJVING

Context

Seksuele delinquenten worden vaak als een aparte groep daders beschouwd, verschillend van daders van andere types feiten. Er bestaan meerdere *misvattingen* en *vooronderstellingen* over deze groep, zoals het idee dat seksuele delinquenten zeer waarschijnlijk nieuwe delicten zullen plegen, dat ze allemaal geneigd zijn om het zelfde type seksueel feit te plegen en dat ze (bijna) allemaal onverbeterlijk zijn, met andere woorden dat interventies vanuit de strafrechtsbedeling en/of therapie geen effecten zouden hebben.

Dergelijke veronderstellingen en misvattingen staan haaks op wat *internationaal empirisch onderzoek* aantoont, waaronder een aanzienlijke variatie in het crimineel gedrag van seksuele delinquenten, zowel qua seksuele als niet-seksuele delicten. Recidivecijfers voor seksuele feiten door gekende seksuele delinquenten liggen algemeen eerder laag (bv. Hanson & Morton-Bourgon, 2005, observeren recidivegraden tussen 10% en 20%), terwijl hun niet-seksuele recidive veel hoger ligt. Anderzijds bestaan in onderzoek nog steeds *kennishiaten* en kwesties die vragen om antwoorden op basis van substantieel en solide onderzoek. In België heeft een aantal gemediatiseerde seksuele feiten de afgelopen decennia geleid tot Parlementaire onderzoekscommissies (bv. de onderzoekscommissie naar Dutroux en handlangers en de recente onderzoekscommissie over seksueel misbruik door leden van de Kerk). Tijdens de Parlementaire hoorzittingen verwezen experts naar het *ontbreken van betrouwbare, diepgaande empirische gegevens over seksuele delinquenten in een nationale context*.

Doelstellingen

In dit onderzoek door een team van criminologen en klinisch psychologen wordt deze kennisleemte op een ambitieuze manier aangepakt. *Zes doelen* staan voorop met de ambitie kennis te genereren over de recidive van seksuele delinquenten, hun criminele carrières en het stopzetten daarvan (desistance). Deze doelstellingen zijn gericht op:

- 1) het verwerven van inzichten over de criminele carrières van seksuele en niet-seksuele delinquenten in België (met inbegrip van een vergelijking van deze bevindingen met een Nederlandse cohorte);
- 2) het inschatten van individuele en strafrechtelijke statische predictoren voor de recidive van seksuele delinquenten;
- 3) de effecten van straffen op de patronen van delinquent gedrag van veroordeelde seksuele delinquenten;
- 4) het beoordelen van de impact van wijzigende levensomstandigheden (werk, huisvesting,...) van voorwaardelijk in vrijheid gestelde seksuele delinquenten en hun impact op de criminele carrière patronen van veroordeelde seksuele delinquenten;
- 5) een diepgaand inzicht in het gelabeld worden als seksueel delinquent en de effecten daarvan; en
- 6) een analyse van recent Belgisch strafrechtelijk beleid dat gericht is op seksuele delinquenten.

Methoden

Voor doelstellingen 1-4 zullen geavanceerde kwantitatieve methoden (waaronder onder meer Group-Based Trajectory Modelling, GBTM) worden gebruikt. Voor doelstellingen 5-6 wordt beroep gedaan op gevorderde kwalitatieve methoden (inhoudsanalyse, documentanalyse).

Potentiële impact

De resultaten van dit onderzoek zullen bijdragen tot de *wetenschappelijke kennis* over seksuele delinquenten. Onder meer zal worden aangetoond in welke mate de criminele carrières van seksuele delinquenten vergelijkbaar zijn met of verschillend van andere types van delinquenten en in welke mate verschillende types seksuele delinquenten een verschillende criminele carrière hebben (verkrachters...). Dit is het eerste Belgische criminele carrière-onderzoek op deze schaal. Het onderzoek zal ook de impact nagaan van een waaier van statische en dynamische variabelen op recidive van seksuele delinquenten, wat bijdraagt tot de bestaande internationale kennisbasis. Bovendien zal het onderzoek licht werpen op hoe seksuele delinquenten zelf aankijken tegen hun feiten, de impact van het veroordeeld zijn als seksueel delinquent op hun identiteit en hoe hun feit en ervaringen met de strafrechtsbedeling daaraan gelinkt zijn.

De resultaten van het onderzoek zullen *beleidsmakers* zeer waardevolle empirische inzichten aanreiken over seksuele delinquenten. Het onderzoek biedt beleidsmakers de mogelijkheid om van nationale gegevens gebruik te maken wanneer nieuw beleid en wetgeving over seksuele delinquenten wordt opgesteld. Tijdens het onderzoek zullen ook meerdere beleidsmaatregelen ten overstaan van seksuele delinquenten worden geanalyseerd, met aandacht voor de 'research utilization' bij deze maatregelen. De bevindingen zullen eveneens van belang zijn voor *praktijkwerkers* die met seksuele delinquenten werken. Het onderzoek zal hen belangrijke resultaten aanreiken over de criminele carrière van seksuele delinquenten, de impact van straffen en andere (psychologische en sociologische) factoren gelinkt aan recidive en inzichten in de manier waarop seksuele delinquenten het leven na de gevangenis ervaren.

Wat de impact voor de *samenleving* betreft, beoogt het onderzoek meer bewustwording over seksuele delinquenten bij een breder publiek en ambieert de studie om belangrijke wetenschappelijke informatie te verschaffen over hun delinquent gedrag, recidive en desistance.

Deliverables

Het onderzoek zal leiden tot meerdere belangrijke resultaten over criminele carrières, recidive en desistance van seksuele delinquenten. Meerdere internationale *artikels* zullen worden gepubliceerd waarin de resultaten van het onderzoek voorgesteld worden. De bevindingen zullen ook aan de hand van *presentaties* tijdens belangrijke wetenschappelijke congressen en/of seminars worden verspreid. De onderzoeksresultaten zullen eveneens in het Nederlands en Frans beschikbaar gesteld worden, zodat het bredere publiek toegang krijgt tot de resultaten van het onderzoek. Het *eindrapport* van het SOC onderzoeksnetwerk zal publiek beschikbaar zijn. Naar het einde van het onderzoek toe zullen een *high-level expert seminar* en een *praktijk-georiënteerde conferentie* georganiseerd worden.

CONTACT INFORMATIE

Coördinator

Eric MAES

Nationaal Instituut voor Criminalistiek en Criminologie (NICC)

Eric.Maes@just.fgov.be

Co-coördinatoren

Luc ROBERT

Nationaal Instituut voor Criminalistiek en Criminologie (NICC)

Luc.Robert@just.fgov.be

Lieven PAUWELS

Universiteit Gent (UGent)

Lieven.Pauwels@UGent.be

Partners

Thierry HOANG PHAM

Université de Mons (UMONS)

thierry.pham@umons.ac.be

Arjan BLOKLAND

NSCR (Amsterdam, Nederland)

ablokland@nscr.nl